

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter avsnitt 5 områdesbeskrivningar

✓ 1. Synpunkter

Kommentera

Skriv vilken del i grönplanen du har synpunkter på om det gäller ett specifikt avsnitt, rubrik eller stycke.

Grönområde Valars fyr är felplacerat på kartan!

Ålder

Ålder

62

Kön

Kvinna

Är du

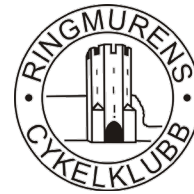
Boende på Gotland?

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Synpunkter på Grön Plan MBN 2019/7577

Områdesbeskrivning (samrådsförslag)

Stråk 5 Visborgsområdet

MTB spåret på P18 -området.

Detta anlades av Ringmurens cykelklubb för drygt tioåret sedan men uppgraderats betydligt 2020. Detta gjordes också av klubben med bidrag från Riksidrottsförbundet och Regionen. Ett område för teknikträning anlades liksom förbättring/röjning av befintligt stigsystem som bla uppmärkning av stigar.

I kommentarerna i Sociotopkarteringen framhållits att det ses som positivt att MTB-spåret finns och att det upplevs som välhållet.

Klubben har ett skötselavtal med Regionen där klubben ansvarar för underhåll så att MTB-spårets framtid säkerställs. Klubbens hållning är att det självklart att det skall utnyttjas av allmänheten men med focus på MTB-cykling. Därför skyltas berörda stigar.

Påverkan av ny genomfartsled

När den nya genomfartsleden från rondellen vid Ica Maxi Arena till rondellen i Vibble föreslås byggas så skär den av angöringen till både löparspåret och MTB-spåret eftersom den framförallt sker från Arena-hållet. Vår klubb har varit remissinstans i ärendet. I förslaget skall en säker underfart (typ tunnel) från parkeringen vid Arenan göras så att båda spåren kan nås på ett trafiksäkert sätt. Vi stödjer detta tillfullo.

Det kan inte nog betonas att det måste bli en säker lösning när folk skall passera eftersom det är enormt många som utnyttjar området. Det är inte bara motionärer, idrottsföreningar, närliggande skola mm utan väldigt många som promenerar, rastar hunden etc.

Området sydväst om den planerade nya vägdragningen är en av Visbys viktigaste rekreations- och motionsområden som måste värnas.

Det behöver bli en planskild lösning och inte något provisoriskt övergångsställe.

Visby 20220408

Ringmurens cykelklubb

Anders Selin, ordförande

andersselin@telia.com

0703450510

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

4

Kommentera

Skriv vilken del i grönplanen du har synpunkter på om det gäller ett specifikt avsnitt eller stycke

Det är fantastiskt fint för återhämtning av sinnet när det också finns mycket natur kvar i Visby där det märks/man upplever att den inte är så påverkad eller uppstädad av människan. T.ex den vilda Remontstigen, hållarna vid kvarnarna, de fina tynnebuskarna vid ringmuren, krookska dungen. Och så värdefullt att det på vissa ställen inte finns en infotavla eller att det inte finns en bänk så det ser naturligt ut.

Samtidigt behövs det planteras fler träd och fler rabatter i bebyggelsen.

Kan man skapa en grön oas vid Sparkparken i kombination med den blivande skate- och kickbikeparken?

Tack för att ni gör en bra grönplan!

Ålder

Ålder

40

Kön

Kvinna

Är du

Boende på Gotland?

Medlem i förening som använder grönstruktur?

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Vill du vara med och påverka hur Gotlands grönstruktur ska utvecklas och bevaras på sikt?

Region Gotland arbetar nu för att ta fram en grönplan som kartlägger och beskriver Gotlands grönstruktur. Mellan den 25:e januari och en 25:e april kan alla som vill läsa förslaget och tycka till om det!

Då grönstrukturens värden som helhet sätts på kartan kan den bättre beaktas tillsammans med byggelsestrukturen och trafikinfrastrukturen. Genom att lyfta blicken och se helhetsbilder i landskapet skapas bättre förutsättningar att planera och förvalta regionens mark i samklang med önskad samhällsutbyggnad. Planen avgränsar sig till kommunägd mark med fokus på tätorter. Den är tänkt att användas som underlag för planering och i utvecklingen av Region Gotlands mark, men kan användas av alla för att få kunskap och inspiration om åtgärder för exempelvis biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Genom att lämna dina synpunkter på Grönplan för Gotland samrådsförslag har just Du möjlighet att vara med och påverka hur Gotland ska utvecklas och bevaras på sikt, dina synpunkter är viktiga! Tack för att Du deltar!

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

☐ 5	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

Är du*

☒ Boende på Gotland?	☐ Markägare?	☐ Medlem i förening som använder grönstruktur?
☐ Förening/Organisation?	☐ Annat:	

Ålder*

83

Jag identifierar mig som*

☒ Kvinna	☐ Man	☐ Annat	☐ Kan eller vill ej uppge
--	------------------------------	--------------------------------	--

För att lämna dina synpunkter, var god vänd blad*

När du ska lämna in dina synpunkter*

När du har fyllt i blanketten så lämnar du in den till Bibliotekarien för vidareändning inom regionen.

Om du istället önskar använda dig av den digitala E-tjänsten för att lämna dina synpunkter på Grönplan för Gotland samrådsförslag, hittar du den via länken: <https://gotland.se/grönplan>

Här lämnar du synpunkter på Grönplan för Gotland samrådssynpunkter*

Grönområdet vid Syrengården mot sockerbunket,
utan träd. Där är behov av samlingsplats, allra helst
för äldre. Sittplatser, kanske tak, vindskydd.

Vattensången vid Söcherparken behöver
fler sittplatser, papperskorgen.

Dina personuppgifter kan behöva lagras hos Region Gotland på legala grunder. För att få veta närmare hur Region Gotland behandlar personuppgifter se www.gotland.se/personuppgifter där det även finns anvisningar om hur du kan ta del av dina personuppgifter.

Vill du vara med och påverka hur Gotlands grönstruktur ska utvecklas och bevaras på sikt?

Region Gotland arbetar nu för att ta fram en grönplan som kartlägger och beskriver Gotlands grönstruktur. Mellan den 25:e januari och en 25:e april kan alla som vill läsa förslaget och tycka till om det!

Då grönstrukturens värden som helhet sätts på kartan kan den bättre beaktas tillsammans med bebyggelsestrukturen och trafikinfrastrukturen. Genom att lyfta blicken och se helhetsbilder i landskapet skapas bättre förutsättningar att planera och förvalta regionens mark i samklang med önskad samhällsutbyggnad. Planen avgränsar sig till kommunägd mark med fokus på tätorter. Den är tänkt att användas som underlag för planering och i utvecklingen av Region Gotlands mark, men kan användas av alla för att få kunskap och inspiration om åtgärder för exempelvis biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Genom att lämna dina synpunkter på Grönplan för Gotland samrådsförslag har just Du möjlighet att vara med och påverka hur Gotland ska utvecklas och bevaras på sikt, dina synpunkter är viktiga! Tack för att Du deltar!

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

☐ 5	☐ 4	☒ 3	☐ 2	☐ 1
----------------------------	----------------------------	---------------------------------------	----------------------------	----------------------------

Är du*

☒ Boende på Gotland?	☐ Markägare?	☐ Medlem i förening som använder grönstruktur?
☐ Förening/Organisation?	☐ Annat:	

Ålder*

64 år

Jag identifierar mig som*

☒ Kvinna	☐ Man	☐ Annat	☐ Kan eller vill ej uppge
--	------------------------------	--------------------------------	--

För att lämna dina synpunkter, var god vänd blad*

När du ska lämna in dina synpunkter*

När du har fyllt i blanketten så lämnar du in den till Bibliotekarien för vidareändning inom regionen.

Om du istället önskar använda dig av den digitala E-tjänsten för att lämna dina synpunkter på Grönplan för Gotland samrådsförslag, hittar du den via länken: <https://gotland.se/grönplan>

Här lämnar du synpunkter på Grönplan för Gotland samrådssynpunkter*

ÖNSKEMÅL OM FLERA PAPPERSKORGLAR PÅ SLINGAN.
VI ÄR MÅNGA SOM RASTAR VÅRA HUNDAR HÄR.

ETT LITEGUM HADE VART BRA O TREVLIKT O
HA OXÅ HÄR NERE PÅ SLINGAN.

ÖNSKEMÅL ATT DET BLIR UPPRENSNING AV
DE NERFALLNA TRÄD.

Dina personuppgifter kan behöva lagras hos Region Gotland på legala grunder. För att få veta närmare hur Region Gotland behandlar personuppgifter se www.gotland.se/personuppgifter där det även finns anvisningar om hur du kan ta del av dina personuppgifter.

Vill du vara med och påverka hur Gotlands grönstruktur ska utvecklas och bevaras på sikt?

Region Gotland arbetar nu för att ta fram en grönplan som kartlägger och beskriver Gotlands grönstruktur. Mellan den 25:e januari och en 25:e april kan alla som vill läsa förslaget och tycka till om det!

Då grönstrukturens värden som helhet sätts på kartan kan den bättre beaktas tillsammans med byggelsestrukturen och trafikinfrastrukturen. Genom att lyfta blicken och se helhetsbilder i landskapet skapas bättre förutsättningar att planera och förvalta regionens mark i samklang med önskad samhällsutbyggnad. Planen avgränsar sig till kommunägd mark med fokus på tätorter. Den är tänkt att användas som underlag för planering och i utvecklingen av Region Gotlands mark, men kan användas av alla för att få kunskap och inspiration om åtgärder för exempelvis biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Genom att lämna dina synpunkter på Grönplan för Gotland samrådsförslag har just Du möjlighet att vara med och påverka hur Gotland ska utvecklas och bevaras på sikt, dina synpunkter är viktiga! Tack för att Du deltar!

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

☐ 5	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

Är du*

☒ Boende på Gotland?	☐ Markägare?	☐ Medlem i förening som använder grönstruktur?
☒ Förening/Organisation?	☐ Annat:	

Ålder*

65

Jag identifierar mig som*

☐ Kvinna	☒ Man	☐ Annat	☐ Kan eller vill ej uppge
---------------------------------	---	--------------------------------	--

För att lämna dina synpunkter, var god vänd blad*

När du ska lämna in dina synpunkter*

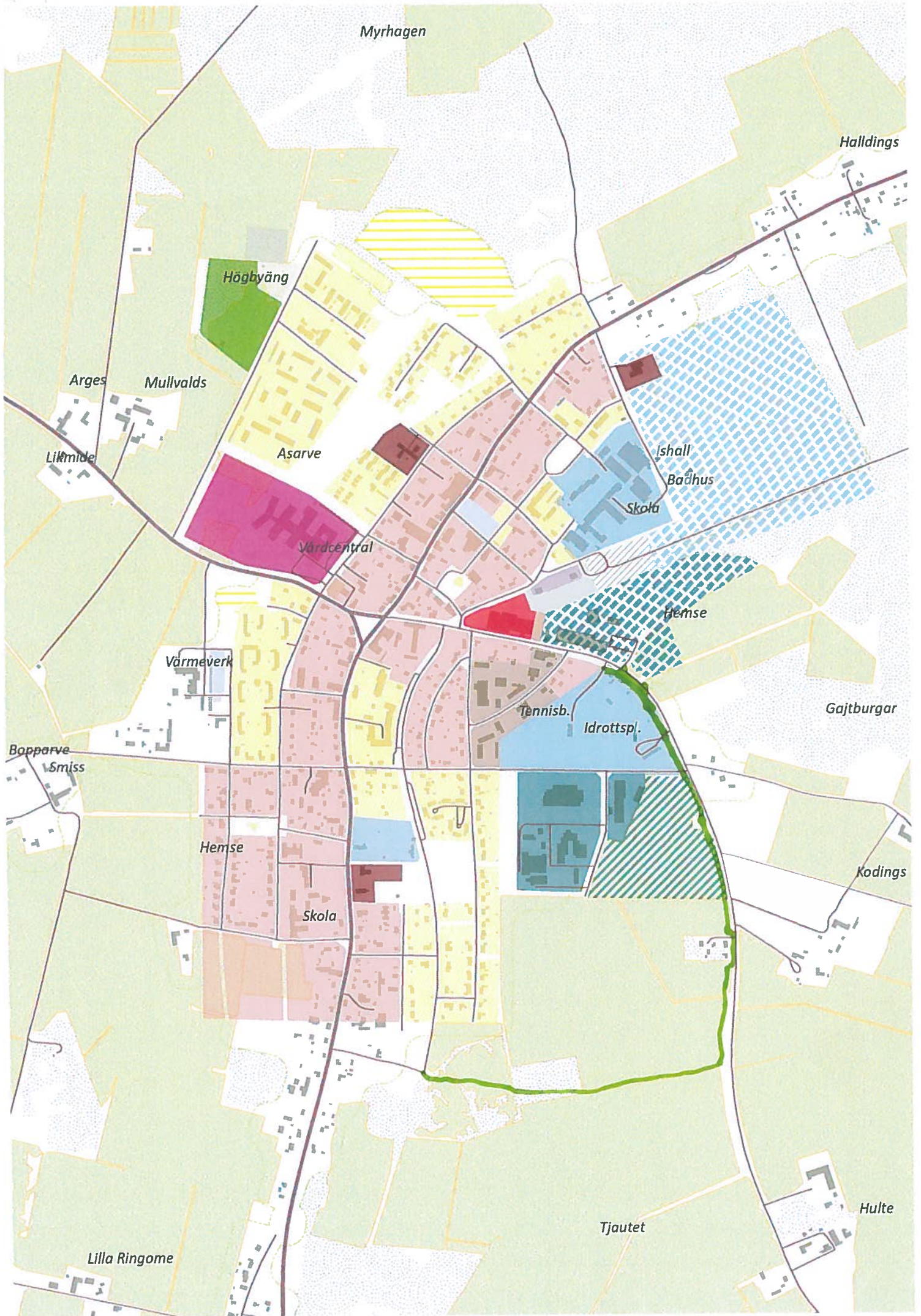
När du har fyllt i blanketten så lämnar du in den till Bibliotekarien för vidareändning inom regionen.

Om du istället önskar använda dig av den digitala E-tjänsten för att lämna dina synpunkter på Grönplan för Gotland samrådsförslag, hittar du den via länken: <https://gotland.se/grönplan>

Här lämnar du synpunkter på Grönplan för Gotland samrådssynpunkter*

KÄDDINGSTIGA VIA HULTE RONDVÄGEN

Dina personuppgifter kan behöva lagras hos Region Gotland på legala grunder. För att få veta närmare hur Region Gotland behandlar personuppgifter se www.gotland.se/personuppgifter där det även finns anvisningar om hur du kan ta del av dina personuppgifter.

Teckenförklaring

- Parkering, Pågående
- Parkering, Ändrad användning
- Verksamheter, Pågående
- Verksamheter, Utvecklad
- Verksamheter, Ändrad användning
- Företagsområde, Pågående
- Blandad användning, Pågående
- Vård, Pågående
- Skola, Pågående
- Besöksanläggning, Pågående
- Besöksanläggning, Utvecklad
- Verksamhet, Pågående
- Handel, Pågående
- Parkering, Pågående
- Centrum, Pågående
- Bostäder, Pågående
- Bostäder, Ändrad användning
- Ej specificerad grönyta
- Lekplats
- Park
- Jordbruk
- Skogsbruk
- Landsbygder med god tillgänglighet, Pågående
- Befintlig byggnad

Samhället äger en massa mark men 10-20% är så misskött så man kan inte besöka dem gäller även endela (naturreservat) så titta på dom i stället för att vända blad hela dagen man ska inte ha mer änn ni orkar sköta, er hemsida var ju inte öppen
För kommentaren så jag svarar så

Mot ett grönare Gotland

Fram till och med den 25 april kan du vara med och påverka hur öns unika natur ska bevaras och utvecklas i framtiden. Gotlands första grönplan är ute på samråd och medborgarnas engagemang är viktigt.

Vi befinner oss i en viktig period för Gotlands grönområden, parker, vägrenar, alléer – ja, för hela öns unika växtlighet. Gotlands naturvärden ska säkras och utvecklas, och alla har chansen att vara med och påverka. Fram till och med den 25 april pågår det samråd där allmänheten har möjlighet att komma med synpunkter på det förslag till grönplan som regionen har tagit fram.

Varför är det så viktigt att allmänheten tycker till?

Naturen påverkar oss hela tiden, även när vi inte tänker på det. På väg till och från jobb

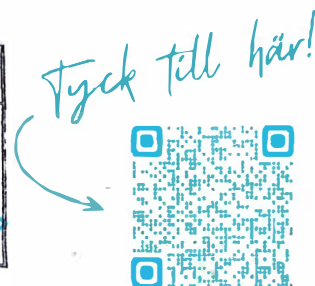
eller skola, på promenaden, träningen, ridturen eller i parken. Hur regionen planerar och tar hand om sin mark påverkar både grönstrukturen och omgivningen. Genom att tycka till får allmänheten inflytande i hur den ska se ut och hur det ska gå till.

Grönplanen gäller främst regionens egen mark men det här utskicket går särskilt till dig som äger mark inom området för planen.

Läs mer om grönplanen på: www.gotland.se/grönplan

Så här lämnar du synpunkter

- Du lämnar enklast dina synpunkter digitalt på www.gotland.se/grönplan
- Du kan också mejla dem till registrator-mbn@gotland.se
- Du kan även posta dem till Region Gotland Samhällsbyggnadsförvaltningen 621 81 Visby
- **OBS!** Ange ärendenummer MBN 2019/7577 om du mejlar eller postar dina synpunkter.

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

1

Kommentera

Skriv vilken del i grönplanen du har synpunkter på om det gäller ett specifikt avsnitt eller stycke

De finns viktigare saker att spendera pengar på. Generationer har skött de gröna områden gratis för samhället. Allemansrätten ger folket tillgång till gröna områden. Som sagt regionen behöver inte avsätta några pengar på detta.

Ålder

Ålder

65

Kön

Man

Är du

Boende på Gotland?

Markägare?

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

4

Kommentera

Skriv vilken del i grönplanen du har synpunkter på om det gäller ett specifikt avsnitt eller stycke

Otroliga möjligheter för att sammanfoga centrala visby med dess närliggande områden, tycker dock inte att aspekter gällande bevarandet av grundvatten lyfts tillräckligt.

Ålder

Ålder

24

Kön

Kvinna

Är du

Boende på Gotland?

E-postadress

För att få svar på dina inlämnade synpunkter

E-postadress

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

4

Kommentera

Skriv vilken del i grönplanen du har synpunkter på om det gäller ett specifikt avsnitt eller stycke

Saknar ca 100 laddstolpar i visby. Har ni glömt att vi ska sluta tillverka bensindrivna bilar?

Ålder

Ålder

52

Kön

Man

Är du

Boende på Gotland?

E-postadress

För att få svar på dina inlämnade synpunkter

E-postadress

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

2022-04-25

Registrator-mbn@gotland.se

Synpunkter på Grönplan MBN 2019/7577

Grupperspektiv och tillgänglighet

Jag tänker utifrån perspektiv äldre, funktionsnedsatt och psykiskt funktionsnedsatt. För dessa grupper är det extra viktigt med närhet till såväl bostäder, kommunal service, shopping som naturen. Detta med tanke på att det förbättrar deras livskvalitet, ger avslappning och fungerar som rekreation. Därför är det viktigt med möjlighet att komma nära dessa områden och utan att behöva parkeringstillstånd (vilket för övrigt ges mycket snålt, endast till de som inte klarar av att gå mer än 50 meter. Det rimmar dåligt med planens 400 meter).

- Parkering skall finnas nära
- Tillräckligt med parkeringsplatser (alla kan inte gå/cykla/åka kollektiv/ behöver bil av andra anledningar)
- Tillräckligt breda parkeringsplatser, man skall kunna öppna bildörren och använda hjälpmedel som rollator m m för att kunna ta sig ur bilen)

Vägar och parkering

Vägar och parkeringsplatsers underhåll, särskilt till besöksmål, naturreservat, biotopskyddsområden, fågellokaler o dylika sevärdheter som finns utmärkta på kartor som besöksmål. Här behöver regionen, länsstyrelsen och trafikverket ha ett bra samarbete. Det behövs bra parkeringsmöjligheter, tillräckligt stora och nära. Vägarna dit behöver underhållas och vara i bra skick. Det skall inte åligga en enskild markägare att bekosta parkering och vägunderhåll, vem vill betala för det andra skadar? Det finns en tendens att vägar stängs av istället. Utgå inte ifrån att alla är fullt friska, bor i närområdet och tar sig till besöksmålet till fots eller via cykel. Många turister (och öbor) åker bil till de olika platserna. Väldigt sällan det går kollektivtrafik till dessa platser.

- Tillräckligt med parkeringsplatser vid besöksmål (t ex Blå lagunen, Ekstakusten, Närsholmen där fler platser behövs)
- Underhåll av vägar och parkeringar till besöksmål betalas av offentliga medel
- Tillgänglighet för ovan angivna grupp

Samordning transporter

Titta på om det går att samordna transport av post och tidningar. Nu snurrar 3 bilar från olika företag ungefär samma sträcka varje dag. Skulle spara miljön om det samordnades.

Skyttelbussar

Ordna stora parkeringsplatser vid infarten till Visby. Därifrån skulle skyttelsbussar gå en slinga förbi Lasarettet, hamnen och östercentrum bl a. Skulle kunna lösa en del av parkeringsfrågan främst sommartid, men också året runt vid Lasarettet. Skulle gå ofta och med planering efter arbetstider på lasarettet. Jämför priset med parkeringshus och parkeringsplatser.

Landsbygden

Många på landsbygden kan inte utnyttja kollektivtrafiken. Det behövs plats för besökande landsbygdsbor i Visby. Nu är det snålt med gästparkeringar i Visby, och färre blir det hela tiden. Många äldre bor på landet och vill göra det så länge de kan, de behöver förutsättningar för att kunna göra det. Sophämtning, vägunderhåll och snöskottning, tillgång till service är exempel på vad som behövs för att de skall kunna bo kvar.

Bergvärme

Det borde vara ansökningspliktigt att installera bergvärme, precis som att anlägga avlopp. Det kan påverka vårt viktiga grundvatten och göra oåterkallerlig skada på grundvattenådror.

Bostäder

Permanentbostäder borde endast få säljas till personer som är eller kommer att bli folkbokförda på Gotland. Undantag för släktgårdar. Kolla på hur Åland sköter det.

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

4

Ålder

Ålder

44

Kön

Kvinna

Är du

Boende på Gotland?

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

3

Ålder

Ålder

41

Kön

Man

Är du

Boende på Gotland?

Markägare?

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Grönplan för Gotland samrådssynpunkter

✓ 1. Synpunkter

Hur vill du betygsätta samrådsförslaget som helhet?

5 är högsta betyg, 1 är lägsta.

2

Kommentera

Skriv vilken del i grönplanen du har synpunkter på om det gäller ett specifikt avsnitt eller stycke

I avsnittet om mål och strategier verkar planen beskriva värdet i sådant som att återupprätta våtmarker, planera varierat och artrikt, och skapa motståndskraftiga (resilienta) system överlag. Att fokus sedan ligger på tätorter blir i sammanhanget problematisk, särskilt utan hänvisning till liknande planer som inbegriper ön som helhet. Gissningsvis på grund av att sådana planer för heltäckande resiliens saknas. Resiliens bildas inte snittvis endast runt vissa tätorter, och inte heller generaliserat via övergripande helhetslösningar, utan i samspelet mellan dylika planer. Därför anser jag att en övergripande plan för öns motståndskraft bör läggas fram för granskning och åsiktsinsamling av och från befolkningen innan detaljerade planer för begränsade områden läggs fram.

Vid en sådan helhetsplan, men även i en grönplan för mindre områden som den aktuella, bör det tydligt framgå att exploateringen av öns dyrbara naturresurser ska ske med yttersta försiktighet och eftertanke. Det vill säga att all byggnation, mineralutvinning, skogsskötsel, mm bör tillåtas endast med tanke på att vi bor på en ö och att denna ö är per definition icke-förnybar, precis som planeten vi bor på, fast i mindre skala. Tillåts avstyckning av mark för nästintill obegränsad byggnation av fritidshus och alla kalktillgångar blir till stora läckande hål bara för att en plan för öns långsiktiga resiliens saknas finns risken att vi om ett par hundra år lämnar efter oss några tätorter omringade av obebodda fritidshus och naturreservat intill ett kalkbrott som sträcker sig till horisonten. Knappast ett sätt att hantera bostadsbristen, och definitivt inte en resilient helhetsplan.

Alder

Alder

43

Kön

Vill ej svara

Är du

Boende på Gotland?

Markägare?

Medlem i förening som använder grönstruktur?

E-postadress

För att få svar på dina inlämnade synpunkter

E-postadress

Ditt svar skickas till Region Gotland och diarieförs som offentlig handling.

Hej

Jag läste lite att ni håller på med en grönplan inom regionen. Jättebra tycker jag och på tiden med.

Jag kan områden runt Burgsvik ganska väl.

Regionen äger ju en del mark söder om samhället som är mager betesmark som har varit ohävdad länge.

Det vore fint om delar av den kunde bli röjd och betad, då den ligger nära landsväg och samhälle skulle man kunna ha som en rastplats med information om ängs och betesmarkens betydelse för biologisk mångfald och kulturlandskap som helhet, även informera tex och lantraser som gutefår eller gotlandsruss om man skulle ha dessa som betesdjur under tex juli månad.

Man skulle även kunna lägga upp någon vall för solitärabin.

Regionen äger även mark nordväst om nya sudergården den ytan skulle kanske kunna göra till en liten park till glädje för dem på äldreboendet.

Sen tycker generellt att man borde satsa på plantera mer aller på Gotland stora som små i ek och lind då de är tåliga träd som kan låsa upp mycket koldioxid under flera hundra år samt är viktiga gröna korridorer i landskapet.

Många marker runt burgsvik är väl lämpade för mer ädellöv.

Du kan ju svara mig att du mottagit mejl.

Från: [REDACTED]

Skickat: [REDACTED]

Till: [REDACTED]

Ämne: Förslag till grönpelanens stråk 6 Gravarna

Viktig Information: Detta e-postmeddelande kommer från en avsändare utanför Region Gotland. Klicka aldrig på länkar och öppna aldrig bifogade filer om du inte kan verifiera eller vet vem avsändaren är.

Hej Johanna,

Jag hade planerat att delta i samrådsmötet men i slutändan kunde jag inte, tyvärr. Jag har läst materialet och försökt använda kartan för synpunkter men min dator vill inte medverka helt och hållet :-)

Tänkte då att eftersom det förslag jag har är ganska specifikt så mailar jag det till dig. Låt mig veta om jag ska skicka det till någon annan eller göra på annat sätt.

Det förslag jag har gäller Grönplanens stråk 6 Gravarna i Visby.

Generellt tycker jag att stråket är mycket trevligt och energiberikande när man promenerar, cyklar eller joggar.

Men det finns ett ställe längs stråket som jag inte får energi av utan tvärtom och det är busscentralen.

Precis längs detta annars härliga stråk och precis utanför ringmuren ligger tusentals (gissning) kvadratmeter asfalt med ilgula bussar.

Jag har all förståelse för att det behövs en busscentral så för att dämpa asfaltsintrycket är mitt förslag att plantera lövträd och lite buskage mellan busscentralens asfalt och gång/cykelvägen (bara för klarhet: inte mellan gång/cykelväg och muren). Det ser ut som att det finns ett tillräckligt brett område för att det ska gå att göra.

Det skulle bli fint tror jag, och tänker att det är en relativt låg kostnad för att minimera ngt så förfulande och energikrävande.

Det var mitt förslag, hoppas att ni överväger det.

Glada hälsningar och glad påsk,

Hej!

Jag önskar lämna synpunkter (Samråd för "Grönplan Gotland ")

-Hänsyn ska tas till rekreationsvärden samt behov av trygga och säkra gång- och cykelstråk för barn.

Bild 1

Gång- och cykelstråket bör göras om en kort sträcka på Lännavägen för att barn/föräldrar ska kunna cykla tryggt och säkert till/från Humlegårdsskolan.

Bild 2

Nuläge:

Gulmarkerat område

Det gulmarkerade området är ett högriskområde, eftersom det inte är tryggt att cykla bakom parkerade bilar.

Röd linje

De flesta föräldrar/barn cyklar längs den rödmarkerade sträckan. Då kan man passera vägen på ett tryggt övergångsställe med fri sikt och utan stora korsningar i närheten. Men man tvingas passera det gulmarkerade området som är ett högriskområde, eftersom det inte är tryggt att cykla bakom parkerade bilar.

(Problemet skulle kunna åtgärdas genom att göra den rödmarkerade sträckan till cykelbana och ta bort bilparkeringen)

Blå linje

Alternativet är att fortsätta att cykla en längre sträcka på andra sidan gatan, men då behöver man använda ett mindre tryggt övergångsställe för att komma över gatan. Detta övergångsställe ligger precis vid en korsning där många gör en vänstersväng ut från skolan, vilket medför att flera biltrafikanter har sämre uppsikt och missar att det är ett övergångsställe. Det är extra mycket trafik när skolan börjar/slutar, eftersom föräldrar skjutsar sina barn till skolan, och det är givetvis just då som flest barn cyklar till/från skolan.

Förslag på lösning:

Svart- och rödstreckat område

Om man skapar en cykelparkering (inom svartstreckat område), så slipper cyklister både att passera bakom parkerade bilar eller använda ett mindre tryggt övergångsställe. En mycket kort sträcka behöver gångbanan göras om till cykelväg (rödstreckad linje) för att man ska kunna cykla till parkeringen.

Denna lösning blir både trygg och säker!

Hej!

Jag önskar lämna synpunkter (Samråd för "Grönplan Gotland ")

-Hänsyn ska tas till rekreationsvärden samt behov av trygga och säkra gång- och cykelstråk för barn.

Cykelbanan bör bindas ihop, främst för att barn/föräldrar ska kunna cykla tryggt och säkert till/från förskolan Törnekvier samt Alléskolan. (se rödmarkerad sträcka)

I nuläget är det gångbana på denna sträcka, vilket innebär att man ska cykla på vägen. Yngre barn har dock rätt att cykla på gångbanan, men som förälder ska man cykla på vägen. Det är varken rimligt eller säkert. Man låter inte ett barn i 4-5 årsåldern cykla på gångbanan när man själv cyklar på andra sidan vägen med all trafik mellan vuxen och barn. Om man trots allt väljer att cykla på vägen så är det en stor risk eftersom vägen är väldigt smal, så bilar har svårt att mötas även utan cyklar på vägen.

I nuläget cyklar redan alla på gångbanan, så det är uppenbart att den bör breddas något och göras om till cykelväg.

Bild 3.

Allmänhetens synpunkter i digitala kartan

OBJECTID	Kön	Ålder	Kommentar	created_date	Lamnasynpunkt_gromplan	SvararSom	Om_fållre
4801	Man	56-65	här kommer en Discgolfbana att stå klart i april	2022-02-02 18:17	Jag vill lämna en synpunkt	Förening/Organisation	Lärbro Dis
			Bevara grönområden och fritidsanläggningar nära stan! Att kunna cykla ut till grönområden där man kan utföra olika aktiviteter som ridning, cykling promenader, joggingurer och skidåkning är av högsta vikt för att bevara värdet av att bo i Visby. Dessa områden måste ligga så nära att man även som boende i innerstan har denna tillgång till natur, det är vad som gör Visby unikt och det som skapar en del av viljan att flytta tillbaka till ön. Låt inte dessa värdefulla områden bebyggas av industrier eller köpcenter, det är inte framtiden.				
5201	Kvinna	36-45	Det finns ett litet stråk längs Lummelundsväg och en bit in mot f.d speedwaybanan som inte ingår i naturreservatet för Galgberget. Jag kan heller i	2022-03-15 08:38	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
5601	Kvinna	66-75	odla träd så det bildas alle vid möjliga vägar	44637_80247	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6001	Vill inte svara	36-45	Bevara befintliga grönområden tillsammans med att tillföra nya	2022-03-30 06:44	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6002	Man	26-35	Bevara befintliga grönområden tillsammans med att tillföra nya	2022-03-30 06:47	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6003	Man	10-Jun	Detta är ett potentiellt grönområde som kan byggas om till en öppen träffplats för Lärbrobor. Att ta vara på befintliga grönområden och göra dom till en del av Lärbors samhälle kommer gynna tätortens livsmiljö.	2022-03-30 06:52	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6004	Annat alternativ	0-5	förbättra grönområdena i anslutning till Ådreboendet	2022-03-30 06:58	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6005	Annat alternativ	0-5	förbättra skatparken/torget med mer grönska.	2022-03-30 06:59	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6006	Annat alternativ	0-5	Upprusta och använd befintliga grönområden i Silte	2022-03-30 07:03	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6007	Man	16-20	Restaurera sudervallens tennisplaner och utöka sudervallen med mer sport aktiviteter till exempel ett ute gym.	2022-03-30 07:43	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6008	Man	16-20	Ett ute gym här på rondellen med lekplatsen skulle passa in bra.	2022-03-30 07:44	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6009	Man	16-20	Metals taketen kan byggas om till stenmurar med rabatter med blommor och andra planter.	2022-03-30 07:44	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6010	Kvinna	16-20	förlägg på rastplats/grillplats. Ger gångvägarna mer användning.	2022-03-30 10:42	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6011	Kvinna	16-20	förlägg på rastplats/grillplats. Ger gångvägarna mer användning och betydelse. Kommer i användning i samband till träsket.	2022-03-30 10:42	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6012	Kvinna	16-20	förlägg på utegym. Går att sport och träningsintresserade kan träna i samband med spåret.	2022-03-30 10:46	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6013	Kvinna	16-20	förlägg på utegym. Ger gångspåret mer användning av personer som är träningsintresserade.	2022-03-30 10:48	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
6014	Kvinna	16-20	förlägg på rastplats/grillplats där gångvägen vänder. Gör att vägen får en destination vilket i sin tur skulle ge vägen mer användning.	2022-03-30 11:12	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
OBJECTID	Kön	Ålder	Kommentar	created_date	Lamnasynpunt_Gromplan	SvararSom	Om_fållre
3201	Man	56-65	Här kommer i april stå en Discgolfbana klar	2022-02-02 18:51	Jag vill lämna en synpunkt	Förening/Organisation	Lärbro Di
3601	Vill inte svara	16-20	expandera cykel och gångvägen här	2022-03-30 06:40	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
			Förlägg på asfalterad gångväg som skall placeras längs kusten norrut och runt				
			Mjölhatteträsket för att ge en ökad användning av motionsspår och promenadväg.	2022-03-30 07:23	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
3602	Kvinna	16-20	vi vill ha ett grönsutråk mellan hau och bäste. som ska ha en tunnel under ågen				
3603	Man	16-20	en grind vid staketet, en alle över fåtet och utökad växtlighet	2022-03-30 07:23	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
3604	Kvinna	36-45	Bevara grönområden, viktigt för ekologi och friluftsliv	2022-03-30 07:27	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
3605	Kvinna	16-20	Ikke asfalterad väg som är länkad med den asfalterade. Mer liknande en stig än gå och cykelbana.	2022-03-30 07:27	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
3606	Kvinna	16-20	Stig man kan använda till promenad eller löpning. Länkad med den asfalterade.	2022-03-30 07:30	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	
4002	Man	36-45	Viktigt att vandringsstråket ut till Svåltholmen bevaras och inte exploateras av golfbanan.	2022-04-06 14:54	Jag vill lämna en synpunkt	Bosatt på Gotland	

Region Gotland
registrator-mbn@gotland.se

Begäran om yttrande angående grönstrategi och grönplan för Region Gotland

Region Gotland

Region Gotlands dnr: MBN 2019/7577

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen yttrar sig över samrådsförslaget till Grönplan för Gotland utifrån Länsstyrelsens övergripande uppdrag att:

- verka för att nationella mål får genomslag i länet, med hänsyn till regionala förhållanden,
- utifrån statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen, samt att
- främja länets utveckling.

Bakgrund

Region Gotland har upprättat ett förslag till Grönplan för Gotland och lämnat detta på samråd. Planförslaget innehåller grönplan med områdesbeskrivningar. Till planförslaget hör också kunskapsunderlag i form av ekosystemtjänstkartering, kartläggning av ekologiska samband och sociotopkartering.

Länsstyrelsen har samrått förslaget internt.

Grönplanens syfte

Syftet med grönplanen är enligt Region Gotland att redovisa hur olika gröna värden ska vägas mot varandra, vilka grönområden som är viktiga att bevara samt vilka strategier Region Gotland ska arbeta efter i planering och utveckling av gröna områden. Grönplanen väger inte de gröna värdena mot andra samhällsintressen, utan det sker i översiktsplan och detaljplanering.

Grönplanen är ett styrdokument som används som underlag för den fysiska planeringen i utveckling och förvaltning av Region Gotlands mark.

Planförhållanden

Grönplanen omfattar Gotland i ett övergripande perspektiv men har fokus på tätorterna och på mark som Region Gotland äger. Grönplanen har tagits fram parallellt med översiktsplan för Gotland 2040 och utgör ett underlag för denna.

Länsstyrelsens samlade yttrande

Länsstyrelsen välkomnar att Region Gotland har tagit fram ett väl genomarbetat förslag till Grönplan för Gotland. Till grund för grönplanen har gedigna kunskapsunderlag tagits fram, som kommer att vara till stor hjälp i planeringen och förvaltningen av Region Gotlands mark. Grönplanen och dess kunskapsunderlag kan också underlätta samverkan mellan Region Gotland och andra aktörer, och bidra till en samsyn om hur Gotlands gröna värden kan beaktas.

Grönplanen bedöms kunna bidra till en bevarad och utvecklad grönstruktur, inte minst i och i anslutning till Gotlands tätorter. Planen har potential att bidra till de globala hållbarhetsmålen och till flera nationella mål, och knyter an väl till regionala underlag som handlingsplanen för grön infrastruktur och den regionala utvecklingsstrategin. Grönplanen berör många viktiga områden och bedöms inte minst bidra till en positiv utveckling avseende naturvärden, klimatanpassning, friluftsliv och social hållbarhet. Ställningstaganden om blå värden saknas dock till stor del i grönplanen. Länsstyrelsen har förståelse för att Region Gotland inte har haft möjlighet att inkludera de blå värdena på det sätt som ursprungligen var ambitionen, och hoppas att dessa kan lyftas mer i det fortsatta arbetet med grönplaneringen, där Grönplan för Gotland är en bra grund.

Grönplanen kan om den får genomslag fylla en viktig funktion som strategiskt dokument, planeringsunderlag för fysisk planering och som handlingsplan för utveckling och förvaltning av grönområden. Länsstyrelsen ser en viss problematik i att grönplanen är fristående från översiktsplanen samtidigt som många viktiga ställningstaganden om de gröna värdena endast ingår i grönplanen. Länsstyrelsen anser att grönplanens status är oklar och ser en risk att de gröna planeringsriktlinjerna inte får samma genomslag som övriga riktlinjer i översiktsplanen, samt att dessa kan ändras genom ett annat förfarande än översiktsplanen. Det kan också innebära att översiktsplanen inte är komplett. Länsstyrelsen vill därför särskilt framhålla att Region Gotland behöver se över vilka ställningstaganden och riktlinjer i grönplanen som behöver lyftas till översiktsplanen.

I såväl grönplanen som översiktsplanen finns en planeringsriktlinje som avser att grönplanens kunskapsunderlag ska användas i översikts- och

detaljplanering. Det är en mycket viktig riktlinje för att säkerställa att grönstrukturens värden beaktas i alla delar av planeringen. Länsstyrelsen bedömer dock att grönplanens kunskapsunderlag i nuläget inte är helt integrerade i översiktsplanen samt att beskrivningar, kartor och riktlinjer skiljer sig åt mellan översiktsplanen och grönplanen. Med tanke på det gedigna arbete som ligger bakom grönplanen finns god potential att berika översiktsplanen ytterligare om det fortsatta arbetet med grönplan och översiktsplan synkroniseras tydligare.

Länsstyrelsen bedömer att de mål, strategier och planeringsriktlinjer som föreslås i grönplanen överlag är ambitiösa och relevanta. De framtagna kunskapsunderlagen bör dock i högre utsträckning påverka grönplanens riktlinjer. Det vore också bra att se över antalet föreslagna åtgärder och hitta en jämn konkretionsnivå för dem, för att underlätta för läsaren att få en helhetsbild av hur åtgärderna bidrar till att uppfylla målen.

Länsstyrelsen vill vidare tipsa Region Gotland om att ta del av Boverkets och Naturvårdsverkets vägledningar om grönplanering, som har publicerats sedan förslaget till grönplan lämnades för samråd. Dessa kan exempelvis ge värdefull vägledning om hur grönplanen kan följas upp och revideras över tid.

Naturmiljö

Länsstyrelsen bedömer övergripande att grönplanen kommer att kunna bidra till en utvecklad grönstruktur och till många goda naturvårdssatsningar runt om på ön. Region Gotland har tagit fram gedigna och användbara kunskapsunderlag i form av karteringar av ekosystemtjänster och ekologiska samband. Länsstyrelsen bedömer dock att de gröna stråk som föreslås i grönplanen främst härstammar ur från sociotopkarteringen och inte tar ett helhetsgrepp på naturtyperna och de ekologiska sambanden. För att få en helhetsbild kan det förtydligas hur ekosystemtjänstkarteringen har påverkat de föreslagna åtgärderna i varje delområde, och hur åtgärderna i sin tur kommer att påverka ekosystemtjänsterna. Länsstyrelsen anser vidare att karteringarna av ekologiska samband och ekosystemtjänster i högre utsträckning bör påverka de riktlinjer som ryms i grönplanen. På det sättet kan de framtagna kunskapsunderlagen få ett större genomslag.

Beskrivningarna av Gotlands naturmiljöer i planerna skiljer sig delvis åt i grönplanen och översiktsplanen. Det gäller exempelvis kartan över värdefulla natur- och rekreationsområden som inte stämmer överens med kartan över värdefulla natur- och friluftsområden i översiktsplanen. Vidare har grönplanen ett fokus på odlingslandskapets och kusternas värden, medan översiktsplanens naturvärdesdel fokuserar på kalkbarrskogar. Länsstyrelsen anser att det vore lämpligt att båda

planerna har samma fokus. Eftersom Gotland har många olika naturvärden och skyddsvärda naturmiljöer bör fokuset i båda fallen vara brett, men med tonvikt på de naturtyper som oftast påverkas av exploatering samt skötselkrävande naturtyper.

Länsstyrelsen noterar att den tidigare regionala strategin för formellt skydd av skog har använts som underlag i grönplanens beskrivning av Gotlands unika natur- och kulturlandskap. Länsstyrelsen vill uppmärksamma på att de förslag till värdeotrakter som framgår i strategin delvis är inaktuella och föreslår att Region Gotland endast beskriver de olika särpräglade skogstyperna som finns på Gotland och deras naturvärden. Värdeotrakterna är ett värdefullt planeringsunderlag för bevarande av respektive naturtyp. Länsstyrelsen har hittills tagit fram värdeotrakter för barrskog, ädellövskog och våtmarker och är gärna behjälplig med vägledning i hur dessa kan integreras i såväl grönplanen som översiktsplanen.

Länsstyrelsen anser vidare att det bör framgå att naturvärdeskartan inte är en komplett karttjänst över kända naturvärden, samt att det finns ett behov av kontinuerlig uppdatering när ny kunskap tillkommer.

Region Gotland har på ett bra sätt beskrivit bristerna i utförda spridningsanalyser och till viss del beskrivit urvalet av presenterade livsmiljöområden. Länsstyrelsen anser att beskrivningarna skulle behöva kompletteras avseende vad som saknas i urvalet. Det bör framgå att vissa alvarmarker med ett lite tjockare lager av jord, mossor och lavar eller ett tätare träd- och buskskikt saknas i alvarkarteringen samt att urvalet av gräsmarker missar värdefulla gräsmarker i form av exempelvis tätortsnära fält, ledningsgator, golfbanor och industriområden.

Gröna boende- och livsmiljöer

Länsstyrelsen anser att grönplanen kan utgöra ett viktigt underlag vid exploatering av annan mark än den kommunala, som grönplanen fokuserar på. Länsstyrelsen föreslår därför att grönplanen kompletteras med upplysningar till exploatörer om exempelvis biotop- och artskyddsbestämmelser, för att öka grönplanens användbarhet för olika aktörer. Det bör exempelvis framgå att det är förbjudet att skada en biotopskyddad allé och att exploatering måste anpassas efter befintliga alléer.

Länsstyrelsen instämmer i Region Gotlands bedömning att äldre träd har höga naturvärden och i största möjliga mån bör sparas vid nybyggnation. Det blir dock ofta ett stort glapp mellan äldre och yngre träd och det är därför viktigt att även planera så att de gamla trädens efterträdare har möjlighet att åldras och få höga naturvärden.

Biologisk mångfald

Länsstyrelsen bedömer att det finns en bristande överensstämmelse mellan målet att öka den biologiska mångfalden på *hela* Gotland, och den avgränsning som har gjorts i grönplanen att fokusera på Gotlands tätorter. Åtgärder som avser tätorterna är viktiga för att bevara den biologiska mångfalden, men merparten av den biologiska mångfalden återfinns utanför tätortsmiljöerna. För att uppfylla målet bör Region Gotland i översiktsplanen föreslå åtgärder avseende skyddsvärda naturtyper som omfattar hela kommunens yta.

Länsstyrelsen bedömer att kartan över grönstråk i Visby och förslagen kopplade till den sannolikt kan bidra till att stärka grönstrukturens värden i tätorten. Det saknas dock en analys för hur en funktionell grön infrastruktur i Visby med omnejd ska se ut. Svaga spridningssamband har beaktats i grönstråken men det gör alltid störst naturvårdsnytta att bevara och utveckla befintliga naturtyper och starka spridningssamband. Om dessa försvagas kommer även de svaga sambanden att påverkas.

Länsstyrelsen ser positivt på Region Gotlands förslag till ängsskötsel framför traditionella gräsmattor. Länsstyrelsen vill dock lyfta att det finns flera fullgoda alternativ till ängsskötsel för att gynna den biologiska mångfalden i gräsmarker. Exempel på alternativ som kan lyftas mer i grönplanen kan vara senarelagd klippning, aktiviteter som ger markstörningar i sandiga gräsmarker, pinnharvning och bränning på våren. Länsstyrelsen vill också framhäva att många arter, förutom de dynglevande, gynnas av ett extensivt bete med inslag av betesfria år då och då. Länsstyrelsen vill även lyfta betydelsen av stenrösen och stenväddar för att gynna bland annat grod- och kräldjur, samt av bibäddar som komplement till bihotell.

Länsstyrelsen ser gärna att grönplanen kompletteras med ställningstaganden för att minska ljusföroreningars påverkan på naturmiljöer. Ett flertal arter knutna till naturtyperna ädellöv och barrskog påverkas negativt av artificiellt ljus. Detta är viktigt att tänka på när det kommer till belysning som endast är av estetisk karaktär, något som blir allt vanligare.

Grönplanen bör vidare rekommendera att frihugga snarare än att ”gallra” kring skyddsvärda ädellövträd. Generellt är återupptagen hävd en viktig åtgärd i lövängsrester. Avseende barrskogar vill Länsstyrelsen trycka på att naturvärdena i gotländska barrskogar mycket är knutna till lång skoglig kontinuitet. Länsstyrelsen vill också framhäva att granen har ett stort värde för både kryptogamer och för mykorrhizabildande marksvampar, varför man bör vara försiktig med att hugga ut gran för att gynna tall.

Resiliens för framtida förändringar

I grönplanen föreslås ett ökat inslag av exotiska växter med nya klimatförutsättningar i åtanke. Länsstyrelsen vill påminna om att exotiska trädslag bör användas restriktivt och att inhemska trädslag bör prioriteras i möjligaste mån. Många av våra inhemska trädarter är värdar för andra organismer, så som lavar, mossor, svampar och insekter. En risk med att införa exoter är att de inte lämpar sig som värdar för dessa följearter.

Region Gotland föreslår artvariation inom stadsmiljön som ett sätt att rusta för ett framtida förändrat klimat. Länsstyrelsen vill därutöver uppmärksamma på att ju större genetisk variation en population eller art har desto större är chansen att några av dem blir mer användbara vid en miljöförändring (Naturvårdsverket, Rapport 5712). Ett genetiskt varierat trädbestånd kan alltså utgöra ett större skydd emot oväntade sjukdoms- och skadedjursangrepp. Detta kan vara svårt att uppnå med dagens begränsade genetiska variation inom plantskolor, och kan vara något som Region Gotland behöver efterfråga särskilt.

Länsstyrelsen ser positivt på att Region Gotland införlivar frågan om strandängar i grönplanen, och hur de kommer påverkas av ett förändrat klimat. Inom ramen för handlingsplanen för grön infrastruktur planerar Länsstyrelsen att ta fram ett underlag om strandängar, och rekommenderar att Region Gotland integrerar det i grönplanen vid en kommande översyn.

Friluftsliv

Friluftsliv är ett av de fyra fokusområden som Länsstyrelsen pekar ut i den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur. Länsstyrelsen anser att grönplanen kan bidra till att uppfylla handlingsplanen och flera av de nationella friluftspolitiska målen.

De områden för friluftsliv som pekas ut i grönplanen baseras delvis på Region Gotlands friluftslivs- och rekreationskarta. Länsstyrelsen bedömer att kartan ger en bra grund för öns alla rekreationsområden men vill upplysa om att den fortfarande under utveckling. Exempelvis saknas Klintkustleden och Gotland Bike Park, och kartan har heller inte fångat upp det stora intresset att vandra längs Gotlandskusten. Länsstyrelsen vill i sammanhanget påminna om att Naturvårdsverket har tagit fram en metod för att inventera friluftsområden som kan vara ett bra komplement till de sociotopkarteringar som genomförts. En inventering av friluftsområden enligt denna metod skulle ge ett mer heltäckande underlag för friluftslivet på Gotland. Länsstyrelsen ser med fördel även att upplevelsevärden rörande tysta och mörka områden kan fångas upp i inventeringen av friluftsområden.

Grönplanen hänvisar till riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, men saknar hänvisningar till riksintressen för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. De senare kan ge bättre vägledning i grönplanen, då dessa riksintressen är mer definierade både avseende områdenas storlek och värdebeskrivningar. Länsstyrelsen konstaterar att riksintresset Gotlandskusten generellt saknas i grönplanens områdesbeskrivningar. Riksintresset bör pekas ut i beskrivningarna för Visby, Slite och Klintehamn för att visa hur viktiga de strandnära områdena är för friluftslivet. Länsstyrelsen vill vidare peka på att myndigheten inte har som mål att det ska finnas en vandringsled längs hela Gotlandskusten, som hävdas i grönplanen. Länsstyrelsen ställer sig däremot positiv till initiativ som underlättar vandring längs kusten.

Det är viktigt att bevara och utveckla de gröna områden och stråk som finns i och nära tätorterna, då dessa har stor betydelse för det vardagliga friluftslivet. Enligt Naturvårdsverkets friluftsvaneundersökning från 2018 är de bostadsnära naturområdena den viktigaste miljön för friluftslivet bland gotlänningarna, följt av områden nära havet. Länsstyrelsen bedömer dock att grönplanens fokus på Gotlands tätorter kan medföra en nedprioritering av friluftslivsområden som ligger utanför tätorterna, inklusive områden som ligger i närheten av eller i anslutning till tätorterna. Många av dessa områden är välbesökta och betydelsefulla för ett folkhälsoperspektiv. Att knyta dessa områden närmare tätorterna, genom att peka ut gröna stråk och föreslå enklare leder, skulle betyda mycket för att stärka friluftslivet. I Visby kan exempelvis riksintresset Follingbohöjden anslutas till Bingebystråket via Österbyskogen för att förstärka föreslagna stråk österut. I Slite finns potential för ett friluftsstråk mot Hejnum hällar och norrut längs kustremsan, samt ett vattenburet stråk österut som kan bli aktuellt när det nya naturreservatet Slite skärgård iordningställs.

I grönplanen betonas att Region Gotland som markägare har en viktig roll i att skapa förutsättningar för friluftslivet. Länsstyrelsen instämmer i detta och föreslår att grönplanen också kan lyfta behovet av samverkan med andra markägare för att skapa stråk och större rekreationsområden. Det finns exempelvis idag ingen markerad led mellan Visby och Björkume, då alltför många markägare har sagt nej till detta, men Region Gotland bör ändå sträva efter att binda samman Visby med Själsö. Region Gotland bör även söka samverkan med Svenska kyrkan som planerar en sträckning av Pilgrimsleden runt flygplatsen via kustremsan.

Vattenplanering

Grönplanen anges beskriva båda grön- och blåstrukturer, men det saknas utförligare beskrivningar av de blå värdena i både text och kartor.

Länsstyrelsen uppfattar att Region Gotlands ursprungliga ambition har varit att integrera de blå värdena tydligare i grönplanen, och hoppas att dessa kan lyftas fram mer i grönplaneringen framöver. Länsstyrelsen anser att de blå stråkens bidrag till natur- och rekreationsvärden och till Gotlands attraktivitet för både boende och besökare är relevanta att lyfta i anslutning till flera av de mål som föreslås i grönplanen. Grönplanen kan med fördel kompletteras med beskrivningar av de blå värdena samt strategier, åtgärder och planeringsriktlinjer för hur de blå värdena kan höjas och användas.

Det är positivt att kustmiljöerna i viss mån lyfts fram i grönplanen, som omfattar ambitiösa initiativ om exempelvis bildande av marina naturreservat. Länsstyrelsen konstaterar dock att beskrivningar av inlandsvatten som sjöar, vattendrag och småvatten till stor del saknas i grönplanen och ser gärna att dessa belyses mer. Kartan som visar blå naturvärden inkluderar enbart kustområden, och identifierar inga sjöar eller vattendrag som värdefulla. Detta är förståeligt utifrån att flertalet av Gotlands tätorter, som grönplanen fokuserar på, ligger kustnära och saknar i många fall en naturlig koppling till inlandsvatten. Sådana miljöer har dock stora värden både för den biologiska mångfalden och för människors naturupplevelser, vilket bör uppmärksammas. Strategier och åtgärder för att skapa promenadstråk längs vattendrag, gärna i kombination med att ordentliga kantzoner sparas, är något som skulle kunna lyftas i grönplanen. I vissa fall finns också en potential att utveckla och använda värden hos vattendrag som ligger i direkt anslutning till tätorter. Exempelvis finns i Klintehamn ett vattendrag med höga natur- och upplevelsevärden, som skulle kunna lyftas fram i beskrivning och åtgärdsförslag för området.

Länsstyrelsen saknar en koppling till vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och hur grönplanen bidrar till att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. I ett förslag till nytt åtgärdsprogram för perioden 2021–2027 framgår att kommunerna ska beakta miljö kvalitetsnormerna i alla tillämpliga delar av sin verksamhet. Länsstyrelsen bedömer att detta bör beaktas i grönplanen som delvis omfattar blå värden och som därmed kan ge ett viktigt bidrag till att uppfylla åtgärdsprogrammet.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen ser positivt på att grönplanen lyfter fram betydelsen av grönstruktur och stärkta ekosystemtjänster för att stå emot och hantera negativa effekter av klimatförändringar. Värdet av ekosystemtjänster

som en strategi för klimatanpassning understryks i den rapport¹ som det nationella rådet för klimatanpassning presenterade i februari 2022.

I grönplanen nämns att klimatanpassningsåtgärder i bebyggd miljö kan handla om att reglera lokal temperatur och lokala och regionala vattenflöden. Förutsatt att sådana åtgärder görs med naturbaserade metoder kan de förväntas bidra till positiva synergieffekter mellan klimatanpassning, biologisk mångfald och minskade växthusgaser.

Länsstyrelsen bedömer att den ekosystemtjänstkartering som har tagits fram för Visby och de sju största tätorterna kommer att vara ett viktigt underlag för Region Gotland för att ta till vara ekosystemtjänster vid framtida beslut om markanvändning inom tätorterna. En förutsättning för detta är dock att den utförda ekosystemtjänstkarteringen i högre utsträckning integreras i det pågående översiktsplanarbetet.

Länsstyrelsen anser vidare att grönplanens angreppssätt avseende ekosystemtjänster skulle kunna utvidgas till ett verktyg för att hantera kusterosion och mer frekventa skogsbränder. Region Gotland kan med fördel använda detta angreppssätt till grund för en prioritering av vilka av riskerna med klimatförändringar som är relevanta att hantera med naturbaserade lösningar och ekosystemtjänster.

De kustnära tätorterna kan komma att i olika utsträckning påverkas av stigande havsnivå och kusterosion. Länsstyrelsen anser att metoder för anpassning till stigande havsnivåer skulle behöva lyftas ytterligare i såväl grönplan som översiktsplan. Projektet LIFE Coast Adapt (2018–2022) omfattar ett bra underlag som kan användas för att ytterligare belysa behovet av integrering av ekosystemtjänster i kustzonen och föreslå långsiktigt hållbara multifunktionella åtgärder. De perspektiv och metoder som lyfts i projektet skulle vara värdefulla att tillämpa på Gotland och kan även bidra till att bevara de höga värden som finns i kustzonen.

Folkhälsa och social hållbarhet

Länsstyrelsen bedömer att det sociala perspektivet är beaktat på ett relevant sätt i grönplanen och att kopplingen mellan de ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsdimensionerna redogörs för. Länsstyrelsen bedömer att folkhälsopolitiska mål har beaktats i grönplanen men att kopplingar till nationella mål inom exempelvis funktionshinderpolitiken och barnrättspolitiska mål saknas.

¹ [https://klimatanpassningsradet.se/polopoly_fs/1.180289!/Rapport från Nationella expertrådet för klimatanpassning 2022.pdf](https://klimatanpassningsradet.se/polopoly_fs/1.180289!/Rapport_från_Nationella_expertrådet_för_klimatanpassning_2022.pdf)

Länsstyrelsen anser att det är positivt att tillgänglighet och delaktighet genomgående lyfts fram som en röd tråd i förslaget. Grönplanen lyfter även fram olika gruppers behov och förutsättningar att vistas i grönområden på ett bra sätt.

Länsstyrelsen bedömer att grönplanen kan vara ett viktigt verktyg i kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Handboken BoTryggt2030, framtagen av Tryggare Sverige, kan utgöra ett stöd för att ta dessa perspektiv i beaktande vid planering, programmering, utformning, byggande och vidareutveckling av både nya och befintliga fysiska miljöer.

Formalia

Länsstyrelsen ser gärna att listan över ordförklaringar kompletteras med en definition av ”grönområde”, exempelvis utifrån Boverkets och Naturvårdsverkets vägledning. I grönplanen hävdas att avstånden till ett grönområde i Själsö och Västerhejde är längre än 300 meter. Länsstyrelsen ser dock att det i Själsö är nära till naturområden dit allmänheten har tillträde enligt allemansrätten och ser gärna en förklaring till varför dessa inte räknas som grönområde.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Margareta Gothnier med samhällsplanerare Victoria Hannfors som föredragande. I handläggningen har även Ingrid Thomasson, naturvårdsenheten, Annika Broms, miljö- och vattenenheten, Marie-Louise Sehlgård, enheten för social hållbarhet och beredskap samt Elin Sander, enheten för samhälle och kulturmiljö deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Grön plan

På sidan 12 redovisas areal skyddad mark på Gotland till 8 %, i samma stycke står om andel av arealen som räknas som skogsmark. Det ger intrycket att siffran 8 % skulle gälla även för skogen. Det vore bättre att ange att 8 % är av den totala markarealen, och av arealen produktiv skogsmark på 123 000 hektar är 13 % formellt skyddad samt ytterligare 3,3 % frivilligt avsatt. Utöver detta finns även nyckelbiotoper (5000 ha), hänsynsytor och kantzoner (2091 ha) i den brukade skogen, samt skog klassad som skogsbete (4000 ha) med ersättning kopplat till brukningsformen vilket gör att "vanligt trakthyggesbruk" inte är aktuellt på de områdena. Notera också skillnaden mellan *produktiv skogsmark* och *skogsmark totalt* när ni tolkar siffror.

På sidan 97 står det:

"Prioriterade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet är exempel på sådana naturtyper som förekommer på en liten areal eller har en negativ utvecklingstrend vilket betyder att de löper risk att försvinna utan tillräcklig hänsyn."

Det finns stora arealer kalkbarrskog på Gotland och därför kan den inte anses särskilt skyddsvärd.

Det bör också nämnas i texten kring skyddad natur, att en ny nationalpark är på gång runt Bäste Träsk, delar av skogsmarken där hyser sannolikt idag redan skydd och ingår således i ovan angivna siffror. En del har dock fram till idag varit produktiv skog utan skydd varför siffran för formellt skyddad skog kommer öka under närmaste tiden när de arbetet går i mål. Länsstyrelsen bör kunna svara på hur siffrorna ser ut, de finns inte tillgängliga allmänt ännu vad jag kan se.

Alla siffror är hämtade från Riksskogstaxeringen SLU 2019 samt 2020 och "Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark" från SCB.

Uppgiften om antal naturreservat skiljer sig mellan Översiktsplanen och grönplanen, i förstnämnda står det 150 (2.13) medan i GP sidan 12 står det 118. 150 är siffran som anges av Länsstyrelsen som ansvarar för naturreservaten. Siffran över antalet naturreservat måste vara aktuell och överensstämma i de båda planerna.

Mellanskogs SBO- styrelse Gotland

Sarah Hammarberg Ordförande

Markverksamheten

Generella synpunkter

1	<p>För flera tätorter (Fårösund, Lärbro, Roma, Klintehamn, Burgsvik) som presenteras i grönplanen råder mestadels enskilt huvudmannaskap, eller är berörda områden inte detaljplanelagda. Enskilt huvudmannaskap i en detaljplan innebär att det är de boende i området som ska sköta de gemensamma ytorna/allmän platsmarken, oberoende vem som äger marken. Detta är dock aldrig något som har blivit genomfört utan det är Region Gotland som sköter flera allmänna funktioner idag sedan lång tid tillbaka på både regionägd och icke regionägd mark. Vid icke planlagd mark har Region Gotland som markägare inte någon formell skyldighet att sköta marken för allmänhetens åtkomst mer än vad som gäller för någon annan markägare. Stor del av den icke planlagda marken är utarrenderad till privatpersoner. Vid kommunalt huvudmannaskap är Region Gotland skyldig att sköta de gemensamma ytorna/allmän plats i detaljplanen, regionen bör även lösa in den mark som är utlagd som allmän platsmark i detaljplanen. Skötseln för de allmänna platserna med kommunalt huvudmannaskap bekostas genom skattemedel. Åtkomst till marken, där Region Gotland inte äger marken, kan lösas genom lantmäteriförrättning eller andra markupplåtelseavtal.</p> <p>För förvaltning av Region Gotlands fastigheter (mark och byggnader) finns beslutad fastighetspolicy med ett flertal underliggande riktlinjer. För förvaltning av Region Gotlands markreserv (icke planlagd mark, kvartersmark och allmän platsmark med enskilt huvudmannaskap) saknas budget. Investeringar i anläggningar för allmänt ändamål på markreserven bör inte ske. För att trygga investeringen bör den föregås av en detaljplaneläggning som reglerar användningen och ansvaret för investeringen och skötseln av den samma.</p> <p>Grönplanen behöver förtydligas vad gäller huvudmannaskap, dvs vem som ska ansvara för att genomföra föreslagna upprustningar och investeringar av allmänna ytor (parker, lekplatser, planteringar, gator, belysning mm). Det bör också framgå i grönplanen om det behövs nya detaljplaner eller ändring av befintliga detaljplaner för att kunna ändra kvartersmark till allmän platsmark eller tvärtom och för att ändra huvudmannaskapet för att på så sätt få åtkomst och möjlighet att genomföra föreslagna åtgärder. Att ta fram en ny detaljplan eller ändra befintlig detaljplan, lösa markåtkomst eller överlåta mark till de boende i området genom bildande av gemensamhetsanläggning är tidskrävande och kostsamt men är oundvikligt vid upprustningar och investeringar av allmänna ytor ur en långsiktig hushållning av de kommunala skattemedlen och regionägda fastigheterna.”</p>
2	<p>Sid 5 första stycket: <i>”Planera och förvalta Region Gotlands mark”</i></p> <p>”Region Gotland” är en organisation (juridisk person). Gäller Grönplanen endast för mark som ägs av Region Gotland är uttrycket riktigt. Fortsatt läsning talar dock för att Grönplanen gäller för hela Gotland och detta bör förtydligas.</p>
3	<p>Sid 5 pkt 1.1</p> <p>Förslag: ny underrubrik och första stycket från 3.1 sid 15 flyttas hit:</p>

	<p>Syfte Grönplanens syfte är att redovisa <i>hur olika gröna värden ska vägas mot varandra</i>, vilka grönområden som är viktiga att bevara samt strategier Region Gotland ska arbeta efter i planering och utveckling av gröna områden. Grönplanen väger inte de gröna värdena mot andra samhällsintressen utan det sker i översiktsplan och detaljplanering.</p>
4	<p>Sid 5 första punkten: "Grönplanen omfattar Region Gotland" Se ovan.</p>
5	<p>Sid 5 andra punkten "<i>Grönplanen avgränsar sig till offentligt tillgängliga grönytor</i>"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vilken mark är det som avses? Allmän plats, offentlig plats, mark tillgängligt enligt allemansrätten. Inom detaljplanelagda områden finns allmän plats. Texten bör formuleras om. - Varför här begränsa sig till offentligt tillgängliga ytor? Grönplanen bör även gälla för den kvartersmark som är i RGs ägo. Skolgårdar har ofta en parkliknande miljö (exempelvis Wisby gymnasiet och Folkan i Hemse) och i Fårösund har RG anlagt en park på kvartersmark planlagd för bostäder (Bunge Stucks 1:214, Änge 1:32-1:34).
6	<p>Sid 6. Figur 1 Det finns även riktlinjer för fastighetsförvaltning, försäljning upplåtelse och köp av fastigheter som kan kopplas till grönplanen.</p>
7	<p>Sid 6. "<i>Konsekvenser för äganderätt, markvärden och regional tillväxt</i>" Rubriken stämmer inte med innehållet i texten.</p>
8	<p>Sid 7 pkt 1.2 Till styrande dokument hör även fastighetspolicy.</p>
9	<p>Sid 14 pkt 2.3 "<i>Förvaltning</i>" Vad menas med grönområden, definiera. Se anm sid 5 ovan.</p>
10	<p>Sid 15 pkt 3.1 Det saknas en redogörelse för vilken status områdesbeskrivningarna har i Grönplanen. Vem ansvarar för uppföljning och genomförande av fokusområden? Finns de inbakade i åtgärder och planeringsriktlinjer? Alternativt kan de läggas som bilaga för att kunna uppdateras löpande.</p>
11	<p>Sid 20 pkt 4.1.2 "<i>Förtätning med ny bebyggelse ska inte ske på parkmark.</i>" Stämmer inte med intentionerna i översiktsplanen.</p>

Redaktionella synpunkter

1	<p>Sid 10 pkt 1.2 Figur 2 är oläslig i den utskrivna pdf versionen. Förtydliga den.</p>
2	<p>Sid 11 pkt 1.3</p>

	Om <i>Naturvärdeskartan, Ekosystemkarteringen och Friluftslivs- och rekreationskartan</i> är allmänt tillgängliga bör det skrivas var dessa kan hittas.
3	Sid 14 pkt 2.3 " <i>Klimatförändringar</i> " Ordet <i>redundans</i> bör läggas till i kap 6 Ordförklaringar .
4	Sid 15 pkt 3.1 " <i>KATEGORISERING AV ÅTGÄRDER OCH RIKTLINJER I ETT TIDSPERSPEKTIV</i> " Det framgår inte i kapitel 4 till vilket tidsperspektiv respektive åtgärd ska höra.
5	Sid 16 och framåt kapitel 4 Ordet <i>inkluderande</i> används i dokumentet (<i>inkluderande grönstruktur, inkluderande planprocess, inkluderande samhällen</i>). Det är oklart vad innebörden av inkluderande är, det bör tydliggöras.
6	Sid 20 pkt 4.1.2 " <i>Region Gotland bedriver en aktiv markpolitik när så krävs för att säkerställa tillgång till sammanhängande allmän tätortsnära natur.</i> " På vilket vis? Är aktiv lika med offensiv och uppsökande? Detta bör tydliggöras.
7	Sid 22 pkt 4.2.1 Första stycket: vad innebär " <i>trygg belysning nattetid</i> "?
8	Sid 28 pkt 4.3.1 " <i>Idag omfattas knappt 2 200 ha av miljöersättningen. Den totala arealen betesmark i miljöersättning på Gotland, oavsett klassning, är 21 921,55 hektar.</i> " Felskrivning, behöver rättas. Onödigt exakt siffra, runda av.
9	Sid 28 pkt 4.3.1 Ordet <i>miljöersättning</i> bör läggas till i kap 6 Ordförklaringar .
10	Sid 28 pkt 4.3.1 <i>"Markägare kan även teckna ett så kallat naturvårdsavtal med Region Gotland, vilket kan ge markägaren ersättning för naturvårdsskötsel. Det är ett nyttjanderättsavtal enligt jordabalken som kan tecknas både för områden som behöver utvecklas fritt och för områden där det behövs en naturvårdande skötsel för att naturvärdena ska bestå och utvecklas."</i> Svårt att förstå vad som menas. Ska regionen betala andra markägare för att marken utvecklas? Vem ska teckna avtal med vem? Naturvårdsavtal är inte lika med nyttjanderättsavtal. Regionen har hittills inte betalat för att upplåta mark, arrendatorn får i regel betala för att nyttja marken. Enligt riktlinjerna ska marknadsmässig avgift utgå för upplåtelse. <i>"De ökande tomtpiserna på Gotland och behovet av bostäder samt viljan att utveckla sin bygd kan ibland innebära en intressekonflikt mellan önskan att bibehålla betet och viljan att exploatera. I ett bygglöv för ändrad markanvändning från bete till bostadsändamål kan man dock aldrig ställa några krav på hur marken ska skötas eller gardera sig mot framtida olägenhet som kan uppstå i samband med djurbäddning."</i> Svårt att förstå vad som menas, vad vill man förklara med detta? Texten hör säkerligen hemma på annan plats i dokumentet.

11	Sid 29 pkt 4.3.2 Begreppet ” <i>de fyra S:en</i> ” bör förklaras eller läggas till i kap 6 Ordförklaringar .
12	Sid 30 pkt 4.3.2 Orden <i>balanseringsprinciper, skadelindringshierarkin, grönytefaktorer</i> bör förklaras eller läggas till i kap 6 Ordförklaringar .
13	Sid 31 pkt 4.4.2 Första punkten efter <i>Ansvar</i> : lägg till Mark- och Stadsmiljö.
14	Sid 33 pkt 5.1.1 Tredje stycket. Texten måste ändras eftersom både Krookska dungen och Furulundsskogen är detaljplanelagda.
15	Sid 38 pkt 5.1.2 Sista stycket. Var ligger <i>Sparkeparken</i> ? Det bör förtydligas.
16	5.1.2 sid 39 Råder viss begreppsförvirring rörande Furulundsskogen/Skolbetningen/Gråboskogen. Bör redas ut vilket som är vilket. Se även 5.1.1, sid 33
17	Sid 39 pkt 5.1.2 Fattas ord ett i sista meningen, kanske ska det vara ordet ”för”.
18	Sid 44 pkt 5.2 Stycke 1. Texten måste ändras eftersom Fårösund ligger i Bunge socken.
19	Sid 45 pkt 5.2.1 Stycke 4. Texten måste ändras eftersom Fårösund ligger i Bunge socken.
20	Sid 49 pkt 5.4 Tredje stycket: ”... <i>blommande körsbärsträd</i> ”. Ändras till enbart körsbärsträd.

Parkplaneringsverksamheten

Generella synpunkter

1	3-30-300-regeln bör nämnas och få ett utrymme i grönplanen, den tangerar detta på så många ställen. Kanske ska 3-30-300-regeln läggas till som en egen strategi. https://static1.squarespace.com/static/5bbd32d6e66669016a6af7e2/t/6101ce2b17dc51553827d64 https://se.thegreencities.eu/fakta-om-3-30-300/ https://www.dn.se/debatt/fler-trad-behovs-i-stader-nar-somrarna-blir-varmare/
2	Det skulle vara positivt om Grönplanen hade med en historisk koppling med Markelius stadsplan/detaljplan från 1934. Markelius förespråkade grönområde av landskapskaraktär kring muren och därefter öppna grönområden/stråk i alla väderstreck t ex Botairlunden, Korsbetningen, Palissaderna och Hällarna
3	Krontäckningsmätning finns nyligen framtaget och det finns också bra krontäckningsstatistik för alla tätorter sammanställt enligt I-tree canopy-modellen med en felmarginal på någon enstaka procent.
4	Områdesbeskrivningarna med grönstråk och nedslag kan vara svåra att avläsa i karta gentemot text. Skillnad mellan fokusområde och nedslag är lite otydligt. Ibland beskrivs inte vad nedslagen har för innebörd. Information i karta och text är i vissa delar inkonsekvent.
5	Det är inte helt tydligt vad som ska vara strategi eller åtgärd och det bör förtydligas i grönplan.

Redaktionella synpunkter

1	Sid 9. PBL förkortas men inte andra lagar, det bör vara konsekvent. Förtydliga vad som menas med "PBL tolkas i ljuset av MB".
2	Sid 12 längst ned. Förtydliga siffran 14% ekologisk odling, är det 14% av 27% eller 14% av 100%.
3	Sid 12-14. Meningen "den största markanvändningen tar skogsbruket i anspråk" är inklippt på två olika platser i texten.
4	Avsnitt 2.1 Gotlands unika natur och kulturlandskap Här saknas skrivning om lövängen som är helt unik för Gotland och att lövängen har höga kulturella-, sociala- och naturvärden samt en mycket hög andel bevarande.
5	Avsnitt 2.3 Skötsel och bruk av kulturlandskapet. Här bör det inte beskrivas att vård av kulturlandskap har högre komplexitet än parkvård, de borde inte värderas mot varandra eftersom det är två olika saker. Parkvård kan också vara komplex.

6	Mål 1 Strategi 2 sid 18. Tydliggöra att Region Gotland inte alltid är huvudman för allmän plats och att ansvaret kan ligga på t ex en samfällighet.
7	4.1.1 – 4.1.2 ” Skötselplaner med tillhörande budget bör finnas för all kommunal mark som har ett strategiskt läge för rekreation.” Detta bör även vara en åtgärd/planeringsriktlinjer där också ansvar beskrivs.
8	4.1.2 Åtgärder sid 19 punkt 7 Begreppet offentlig mark används, det bör förtydligas. Är offentlig mark allmän plats enligt detaljplan med RG som huvudman, är det enligt de lokala ordningsföreskrifter eller vad avses?
9	4.1.2 Åtgärder sid 19 punkt 8 Förklara vad I-Tree är.
10	4.1.2 Åtgärder sid 19 punkt 10 Stavfel geosecma
11	4.2.1 ” . För att säkra tillgången på grönområden med olika kvalitéer ska Region Gotland utföra en parkinventering och ta fram ett parkprogram.” Detta bör vara en åtgärd istället för en strategi.
12	4.2.2 Uttrycket odlingsmark behöver bytas ut till mark för odling för att minska agrara associationer.
13	4.2.2 Uttrycket funktionsvariation bör bytas mot funktionsnedsättning.
14	4.2.2 Förslag på ändring av formuleringen ”Lekplatser, bänkar och annan utrustning bör utformas enligt boverkets riktlinjer för tillgänglighet samt i möjligaste mån i samverkan med potentiella användare av alla funktionsvariationer.” till ”Utformningen av lekplatser, bänkar och annan utrustning bör utgå ifrån boverkets riktlinjer för tillgänglighet samt i möjligaste mån samverkas med potentiella användare”
15	4.3.1 Komplettera med text som beskriver att vi bör minska ljusföroreningar för att gynna biologisk mångfald
16	Sid 20 Planeringsriktlinjer punkt 10, om att skydda värdefulla träd. Hänvisa till Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd. Mål och åtgärder 2021-2025.
17	Sid 22 Strategi 4 första stycket. Definiera uttrycket trygg belysning.

18	Sid 25 sista stycket. Byt ut ordet funktionsvariationer till funktionsnedsättning.
19	Sid 27, uttrycket ”en sorts gräs” i andra stycket. Finns nog ingen gräsmatta med bara en sorts gräs, särskilt inte i offentlig miljö. Alla gräsmattor består av gräsfröblandningar med flera arter och sorter.
20	Sid 28 strategi 9 sista stycket om betesavtal. Det är lite problematiskt med betesevtal och att regionen alltid tar ut en ersättning.
21	Sid 29 4.3.2 Åtgärder och planeringsriktlinjer. <ul style="list-style-type: none"> • Första punkten: Ta fram skötselplaner för tätortsnära skog. Lägg även fokus på sociala värden och trygghetsaspekter • Andra punkten: Upplåta kommunal mark för bete. Se synpunkt nr 20 om att detta brukar vara problematiskt • Femte punkten. De fyra S:en behöver förklaras. <p>I hela detta stycke så borde det vara med något med om de åtgärder som Naturvårdsverket utarbetat i Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd. Mål och Åtgärder 2021-2025.</p>
22	Sid 31 Strategi 11 Mitt i första stycket: Även träd och trädplanteringar är viktiga för att minska belastningen på dagvattensystemet vid skyfall, det borde nämnas i texten. Andra stycket: Total mängd av en art ej över 10 %, lägga till att det inte skall vara mer än 20 % av samma släkte och 30 % av samma familj. Uttrycket invasiva arter är ett vitt och till viss del missbrukat begrepp, uttrycket bör i detta sammanhang definieras/specificeras vad som avses, t ex invasiva enligt Artdatabankens risklista klass SE och HI samt med på EU -förteckningen lista över invasiva främmande arter. Skrivs bara invasiva räknas t ex både äpple päron, valnöt och bonsyren med som invasiv.
23	Sid 31 4.4.2 Åtgärder 4:e punkten: Varför bara se över krontäckning i Visby, tätorterna bör även inkluderas, det är dessutom genomfört. Det finns mycket information till Grönplan att hämta från Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd, t ex öka andelen krontäckning med viss procent och öka andelen träd med viss procent till ett visst år.
24	Kap 5 kartbild sid 36. Nedslag exempel trädplantering – är det utrett om det är möjligt, vem som är markägare detaljplan osv? Endrevägsallén saknas i kartan som ett grönt stråk
25	Sid 36 Komplettera med <i>och Klintkustleden</i> i parentes (och i förlängningen norrut till Lummelunda och Klintkustleden)

	<p>Sista stycket. Byt ut funktionsvariation mot funktionsnedsättning</p> <p>Dagvattenhantering i Österbyskogen? Omnämns i kartan men är inte beskrivet i text under fokusområde.</p>
26	<p>Sid 37 Förslag på ändring av text En trafiksäker, inbjudande och mer tillgänglig..., i syfte att binda samman de norra och södra delarna av Kuststråket.</p>
27	<p>Sid 38 Stråk 2 Bingeby. Bingeby har också en grillplats. Det påtalas även i detta stycke vikten av att bevara skogen kring djurkyrkogården och det borde vara lika viktigt att nämna att bevara miljön kring Norra kyrkogården.</p>
28	<p>Sid 42 Fokusområde 8 Bergstråket gallring av tallskog. Vad är anledningen till att denna gallring bör utföras? Är det bara att det var mer öppet förr eller finns det något djupare syfte, någon/något som gynnas? Det bör beskrivas i texten. Sid 42 Förslag på ändring av text: I Planetskogen finns en skolskog</p>
29	<p>Sid 43 Passagen sker vid rondellen på Endreväg. Tydliggöra vilken rondell som avses, det finns tre stycken. Längst ned samma stycke kan följande mening tydliggöras enligt förslag, efter Gråboskolan <i>passerar stråket Jungmansgatan via en viadukt</i> innan den når Gråboskogen. Sid 43 Stråk 11: Det går inte se i kartan att detta stråk passerar Remonthagen, det är snarare stråk 10 som gör det. I kartan ser det ut som att stråket börjar i Bingebyparken och inte vid Bingers kvarn.</p>
30	<p>Fårösund: Sid 45: Problematisk formulering då det låter som att regionen planerar att följa önskemålen trots att det går emot exempelvis lekplatsstrategin: ”Flera av deltagarna i sociotopkarteringen uttrycker ett de saknar den lekplats som tidigare fanns i Biskopshöjden och önskar även ett bättre underhåll av den kommunala lekplatsen i Kronhagsparken, samt den mindre lekplats som finns vid Busstorget. Badhusparken och marknadsplatsen är populära mötesplatser men behöver rustas upp. I samband med detta kan platsernas upplevelsevärden ses över och kompletteras. Till exempel skulle fokus kunna ligga på att tillskapa aktiviteter för olika åldrar, så att platserna får en ökad social blandning och kan användas av fler.” Sid 46 Kartbild: Kronhagsparken är felplacerad i kartan</p>
31	<p>Lärbro: Sid 48. Lärbro karta. Den tunga trafiken mellan Kappelshamn och Slite i östvästlig riktning borde utgöra en barriär,</p>

	<p>Sid 47 och 48 på flera ställen. Heter vägen verkligen Kappelheimsvägen, det borde nog vara Kappelshamnsvägen.</p> <p>Sid 47. 5.3.1 mitt i första stycket, ordet centrum känns lite malplacerat här¹</p>
32	<p>Slite</p> <p>Sid 50 fokusområde 2, kommentar angående lekplatser.</p> <p>Det har funnits en lekplats i När som är borttagen, det finns en lekplats kvar i Länna/Eneqvist väg.</p> <p>Sid 50 fokusområde 2: Ska lekplatser på privat mark pekas ut?</p> <p>Det har tidigare funnits en regional lekplats på Gärdesvägen som nu är borttaget. Det finns även lekredskap på stranden (regionala) och lekredskap intill kyrkans verksamhet (privata).</p> <p>S 50. Lekplatsen i Länna är inte central men planeras i enlighet med lekplatsstrategin läggas ned i samband med att en ny central lekplats planeras att anläggas i Hotellparken.</p>
33	<p>Roma:</p> <p>Sid 51 Roma:</p> <p>Det är inte bara Kungsgårdens alléer. Det är många långa alléträd i Roma, över 70 % av alla inventerade träd i Roma (på allmän platsmark) är alléträd</p> <p>Sid 53 Kartbild: Borde inte vägen genom samhället definieras som en barriär?</p>
34	<p>Hemse</p> <p>Sid 55-57 Hemse, generellt många gatunamn och platsnamn som skall börja på stor bokstav.</p> <p>Sid 57 Kartbild – Borde inte Storgatan vara en barriär?</p>
35	<p>Burgsvik</p> <p>Sid 58 Tätortsnära naturområden: Näktergalslunden är väl mer utav ett tätortsnära naturområde än en park. I detaljplanen är Näktergalslunden klassad som kvartersmark, naturskyddsområde</p> <p>Sid 59 karta: Är inte landsvägen en barriär?</p> <p>Sid 59 Ordförklaringar:</p> <p>Faunadepå: Numer används begreppet biodepå eftersom det inte bara är djur (fauna) utan även är växter (svampar m m) som gynnas i detta sammanhang.</p>

¹ Enl wikipedia: **Centrum** – ett område i en tätort med detaljhandel, varuhus, gallerior, restauranger, kulturinrättningar, offentlig service och andra tjänsteinrättningar, se

Yttrande från trafikverksamheten

Generella synpunkter

1	<p>Ansvar planeringsriktlinjer Sid 20</p> <p>”Planera för att grönstrukturen ska vara tillgänglig med kollektivtrafik, cykel eller till fots.” samt ”Fördela gatuutrymme så att kollektiv-, gång- och cykeltrafik prioriteras i städer och tätort.” föreslås kompletteras med en skrivning om delat ansvar mellan planenheten på SBF, kollektivtrafiksenheten på TKF samt mark- och stadsmiljöenheten på TKF.</p>
2	<p>Visby - en grönstad (sid. 33) Sid 33. Här bör det framgå att trädplantering i Visby innerstad ska planeras så att goda siktförhållanden upprätthålls för samtliga trafikantgrupper samt att trädplantering bör planeras med hänsyn till framtida drift och underhåll av gatumarken i Visby innerstad.</p>
3	<p>Stråken Sid 37</p> <p>I det tredje stycket som handlar om att Färjeleden inte uppfyller god trafiksäkerhet bör ”mjuka trafikanter” som begrepp ersättas med det mer vedertagna ”oskyddade trafikanter”.</p> <p>Under avsnittet om Bingebystråket går att läsa att Visbyleden skapar en fysisk barriär mellan centrum och Österby industriområde. Här bör det framgå att det idag finns en planskild gång- och cykelväg under Visbyleden norr om Sliterondellen.</p> <p>Gällande A7-stråket kan det förtydligas att gång- och cykelpassagen vid cirkulationsplats Visbyleden/väg 143 inte är lika trafiksäker som den planskilda passagen vid Martallsvägen.</p> <p>Sid 40</p>

	<p>I första stycket lyfts potentialen att skapa en trafiksäker passage över väg 143 med syfte att koppla området till bl.a. Svaidestugan. Här är det viktigt att tydliggöra att även om potential finns bör genomförbarheten viktas särskilt då det är Trafikverket i rollen som ansvarig väghållare som äger denna fråga. Även på sid. 41 lyfts hur säkra passager bör skapas i anslutning till vägar där Trafikverket är väghållare. Ansvarsfrågan är viktig för att kunna förstå processen och genomförbarheten framåt.</p>
4	<p>Lärbro År 2019 genomförde Trafikverket tillsammans med Region Gotland en åtgärdsvalsstudie för väg 148 och i den studien har olika åtgärder föreslagits för att höja trafiksäkerheten. Trafikverket har sedan dess inlett arbetet med att ta fram en vägplan för väg 148 i Lärbro. Syftet är att öka säkerheten och framkomligheten vid väg 148 i Lärbro genom en ny gång- och cykelväg samt förbättrad korsning med väg 149. Åtgärder för förbättrat vattenskydd ingår också i projektet.</p>
5	<p>Klintehamn Korsningsåtgärd i Klintehamn finns med som namngivet objekt i remissversionen av Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033 och åtgärden föreslås genomföras under planperioden. Även i denna fråga är det viktigt att belysa Trafikverkets ansvar som väghållare.</p>